

BRANDWEER

Gelderland-Zuid
Van H. Beenakker
Aan Leden algemeen bestuur
Kopie aan
Datum 10-04-2017
Onderwerp Opkomsttijden in perspectief
Telefoon
E-mailadres

Memo

Opkomsttijden toegelicht

Naar aanleiding van artikel Gelderlander 7 april: "Brandweer vaak te laat door vele vrijwilligers".

Aanleiding

In de Gelderlander van vrijdag 7 april is een artikel verschenen met als kop "Brandweer vaak te laat door vele vrijwilligers". Dit naar aanleiding van een brand in Berg en Dal, waarbij de brandweer later aanwezig was dan de wettelijke norm vereist. Om dit incident en ook andere gevallen in een perspectief te plaatsen en recht te doen aan het goede werk dat onze brandweervrijwilligers verrichten, wil ik u graag meer context geven bij het onderwerp opkomsttijden bij de brandweer.

Opkomstpercentage

Feit is dat de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid een opkomstpercentage van 64,1 procent realiseerde in 2016. In de afgelopen jaren ligt dit cijfer stabiel rond de 65 procent. Daarmee sluiten wij aan bij het landelijk gemiddelde. Het opkomstcijfer geeft aan hoe vaak de brandweer binnen de wettelijk vastgelegde normtijd bij het incident aanwezig was. Voor de zogeheten prio-1-meldingen geldt dat een brandweereenheid binnen 5, 6, 8 of 10 minuten ter plaatse moet zijn, afhankelijk van de aard en het gebruik van het gebouw. Het algemeen bestuur van de VRGZ heeft geen afwijkingen van deze normen vastgesteld, maar hanteert wel als streefwaarde dat de brandweer in tachtig procent van de gevallen voldoet aan deze opkomsttijden.

Verder is het relevant te melden dat de overschrijding van de normtijden in de meeste gevallen niet meer dan een of twee minuten bedraagt. In 2016 was de brandweer in 74,3 procent van de gevallen binnen de norm plus 1 minuut ter plaatse en in 80,7 procent van de gevallen binnen de norm plus 2 minuten.

Verklaring niet halen opkomsttijd

De opkomsttijd is opgebouwd uit de alarmeringstijd, uitruktijd en rijtijd. Het alarmeren van de brandweer door de meldkamer gebeurt binnen een tot twee minuten. De rijtijd is een theoretische berekening van kazerne tot object, die in de praktijk niet altijd haalbaar is. De posten zijn zo gesitueerd, dat ze optimaal de omgeving kunnen bedienen. Dat betekent echter ook, dat er objecten zijn die verder van de kazerne liggen en dus simpelweg om meer rijtijd vragen.

Verkeersomstandigheden kunnen daarbij ook nog een beperking opleveren, waardoor honderd procent op tijd zijn niet haalbaar is, ook niet voor beroeps.

Het artikel in de Gelderlander legt de nadruk in de vergelijking tussen beroepsbrandweer en vrijwillige brandweer op de uitruktijd. Het is logisch, dat de beroepsmansschappen in 24-uursdienst snel kunnen

uitrukken (gemiddeld iets boven de anderhalve minuut), omdat zij op de kazerne aanwezig zijn. Vrijwilligers halen die uitruktijden vanzelfsprekend niet en dat wordt ook niet van hen verlangd. Dat is inherent aan de organisatie van onze brandweer. Door maatschappelijke en economische ontwikkelingen hebben steeds meer vrijwilligers mobiele functies, zijn zij niet continu op één locatie werkzaam en werken en wonen zij niet allemaal vlakbij de kazerne. De vrijwilligers moeten bij alarm hun werkzaamheden stoppen, naar de kazerne gaan, zich omkleden en in het voertuig stappen. Daarbij dienen dan ook nog een bevelvoerder, een chauffeur en vier manschappen beschikbaar te zijn. Zo bezien mag het als een prestatie beschouwd worden dat zij er in slagen om bijna altijd tussen de drie en zes minuten uit te rukken en in heel veel gevallen de normtijden wel halen.

Ter relativering van de normen nog het volgende: Brandweer Nederland heeft binnen de eigen organisatie de afgelopen jaren een discussie gevoerd over de opkomstnormen, ingegeven door de praktijk, door nieuwe inzichten in brandverloop en door de visie dat meer energie gestoken moet worden aan de voorkant in het voorkomen van brand en het beperken van effecten. Conclusie is dat de wettelijke normen erg scherp gesteld zijn. Overigens ook ten opzichte van de ambulance, waarvoor een opkomsttijd van vijftien minuten geldt. Brandweer Nederland is dan ook in overleg getreden met het ministerie van Veiligheid en Justitie om een andere benadering van opkomsttijden te bespreken, met als uiteindelijk doel de huidige normen in het Besluit veiligheidsregio's aan te passen.

Opkomsttijden in perspectief

Het streven van de brandweer is altijd om zijn prestaties te optimaliseren. In het kader van het 'Brandweezorgplan' stelt de brandweer dan ook 'postprofielen' op, waarbij paraatheid en prestaties van een post geanalyseerd worden. Dat inzicht in de prestaties van de posten biedt wellicht mogelijkheden voor verbetering van opkomsttijden, bijvoorbeeld door het toepassen van 'Uitruk op maat'¹ (en 'Alarmeren op maat'²).

Daarnaast moet echter benadrukt worden dat het beoordelen van de brandweer en brandveiligheid op basis van alleen de opkomsttijd een te nauwe definitie is van brandweezorg; er zijn immers nog veel meer factoren die een rol spelen in het bieden van kwaliteit van brandweezorg. Het algemeen beeld is ook dat bij veel branden, zoals woningbrand, een beperkte overschrijding van de normtijd geen significant effect heeft op schadebeperking of eventuele slachtoffers. De grootste winst is te halen aan de voorkant van de brandweer. De door het regionaal bestuur vastgestelde 'Visie op de brandweezorg Gelderland-Zuid' (in 2014 aan gemeenten voorgelegd) en het daarop gebaseerde 'Brandweezorgplan' willen daarom meer balans brengen in de benadering van brandveiligheid. Het gaat juist ook om de maatregelen die genomen worden aan de voorkant om risico's af te dekken en om de kans op brand en de effecten van brand te beperken. Meer en meer legt de brandweer dan ook de nadruk op een integrale benadering van maatregelen op het gebied van risicobeheersing en incidentbestrijding.

1 Er wordt niet meer standaard met een tankautospuiter met een bemanning van zes personen uitgerukt., Afhankelijk van de aard van het incident kan mogelijk een tankautospuiter of een ander voertuig worden ingezet met minder bemanning.

2 Vrijwilligers worden dan niet allemaal gealarmeerd, maar specifieke personen worden opgeroepen.